

АНВАР ИСМАИЛОВ АТЫНДАҒЫ КӘСІПТІК КОЛЛЕДЖІ

БЕКІТЕМІН

Колледж басшысы

Г.К. Исмилова

29.08.2022 жыл

ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Модуль/пән атауы: «Білім беру ұйымының анықтайтын пәндері
(Зергерлік өнер)»

Мамандығы: 0413000 «Сәндік қолданбалы өнер және халықтық кәсіпшілік»

Біліктілігі: 041301 2 – Ағаштан көркем заттар дайындаушы

Оқыту нысаны күндізгі негізгі орта/ жалпы білім базасында

Жалпы сағат саны: 72, кредит саны 3

Әзірлеуші (-лер) М.А. Мырзаев

Оқу-әдістемелік кеңесі отырысында қаралды және мақұлданды

2022ж "27" 08. №1хаттама

Әдіскер: Исматуллаева А.М.

«Дизайн және өнер» пән бірлестігінің отырысында қаралды және мақұлданды

2022ж "27" 08. №1хаттама

Түсіндірме жазба

Пәннің сипаттамасы
<p>Жұмыс оқу бағдарлама Қазақстан Республикасы техникалық кәсіптік білім беру саласы бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес 0413000 «Сәндік қолданбалы өнер және халықтық кәсіпшілік» мамандығы бойынша әзірленген.</p>
<p>Пәнді оқыту мақсаты: Материалды меңгеру барысында зергерлік өнер түрлерінің шығу тарихына назар аударылып, зергерлік өнерге өзара байланысына ете зейін қойып ескеру керек.</p>
<p>Өнер сүйер шығармасында жастардың көркем өнер мақсатында рухани байлығын жоғары баулуға, тәрбиелеуге, отандық және дүние жүзілік мәдениетті тереңдете меңгерулеріне және тұлға ретінде қалыптасуына аса көңіл аударылады.</p>
<p>Осы жұмыс оқу бағдарламасының базасы білімділікке, шеберлікке оқыту «Зергерлік өнер» пәнінде оқытылады.</p>

Пәнді игеру нәтижесінде студент келесі құзыреттілік элементтерін дамытуы керек:					
«Зергерлік өнер» пәнін оқыту келесі пәндермен байланыстырып оқыту ұсынылады «Халық шаруашылығында көркем өнер тарихы» «Шеберлік»					
«Зергерлік өнер» пәнін оқыған соң металды өңдеудің келесі түрлерін білуге тиіс: тегістеу, бір-біріне жабыстыру (кленка) пайкалау, дәнекерлеу және әрлеу жұмыстары. Осы жұмыс оқу бағдарламасын өткізу кезінде дидактикалық және көрнекі құралдарды пайдалану ұсынылады.					
Деректемелері: Пәнді оқу студенттердің Зергерлік өнер, Материалтану және технология, сурет пәндері бойынша алған білімдеріне негізделген.					
Постреквизиттер:					
Пәнді оқу барысында алынған білім, білік және дағдылар келесі пәндерді оқып үйрену үшін қажет: «Үйлестіру», «Халықтық кәсіпшілік тарихы» «Кескіндеме».					
Жұмыс оқу жоспары бойынша оқыту уақытының көлемі (сағат саны)					
Барлығы:	72- сағат;	оның ішінде:			
Теориялық сабақтар:	72- сағат;	тәжірибелік сабақтар:-	-	Технологиялық, Өндірістік оқу, іс-тәжірибе:	-
Бақылау формасы:	Қашықтан (Платонус) арқылы, ауызша (ватсап)) арқылы, көрнекілік, мәселелі-ізденіс және практикалық, оқытушының жетекшілігімен өздігінше жұмыс жасау. 1.Тест тапсырмалар 2.Сұрақ-жауап 3. Таратпалы тапсырмалар				

Оқытуға қажетті негізгі құрал-жабдықтар мен оқулықтар

Мультимедиялық проектор, оқу әдістемелік кешен, зертханалық құрал-жабдықтар, зертхана: құрал саймандар, қашаулар, балғалар, станоктар «Зергерлік өнер» пәнін оқыған соң металды өңдеудің келесі түрлерін білуге тиіс: тегістеу, бір-біріне жабыстыру (кленка) пайкалау, дәнекерлеу және әрлеу жұмыстары. Осы жұмыс оқу бағдарламасын өткізу кезінде дидактикалық және көрнекі құралдарды пайдалану ұсынылады.

Оқытушының байланысы туралы мәлімет

М.А.Мырзаев

8(775)0570067 E-mail: M90mux@mail.ru

Семестр бойынша сағаттарды бөлу

Пән/модульдің коды және атауы	Модульдегі барлық сағат саны	Оның ішінде							
		1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
		1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Білім беру ұйымының анықтайтын пәндері (Зергерлік өнер)	72	-	-	-	-	30	42	-	-
Барлығы:	72						72		
Пән/модуль бойынша оқытуға берілетін жалпы сағат саны	72						72		

**«Білім беру ұйымының анықтайтын пәндері (Зергерлік өнер)»
пәнінің тақырыптық жоспары.**

р/с	Бөлім, тақырыптардың атаулары.	Жалпы сағат саны	Теориялық	Тәжірибелік
1.	Кіріспе	2	2	
2.	Метал және оның қасиеті	2	2	
3.	Металдардың құрылымы және қорытпалары	2	2	
4.	Металдардың қасиеттері және қорытпалары	2	2	
5.	Көркем бұйымдардың коррозиясы	2	2	
6.	Коррозияның Көркем бұйымдардың қорғаныш әдістері	2	2	
7.	Жасыту және металдардың нормалауы	2	2	
8.	Металдарды шынықтыру	2	2	
9.	Химиялық өңдеу тәсілі	2	2	
10.	Қара металл	2	2	
11.	Темір	2	2	
12.	Шойын	2	2	
13.	Болат	2	2	
14.	Түрлі түсті металдар	2	2	
15.	Мыс және оның қорытпалары	2	2	
	Барлығы:	30	30	
1.	Алюмини және оның магнийі	2	2	
2.	Никель және оның қорытпалары	2	2	
3.	Қымбат металдар және тастар	2	2	
4.	Күміс	2	2	
5.	Платина және оның серіктері	2	2	
6.	Қымбат тастар және олардың қасиеттері	2	2	
7.	Қымбат сурет тастар	2	2	
8.	Жасанды тастар	2	2	
9.	Металдарды көркемдеп өңдеу түрлері	2	2	
10.	Көркем ағаш өңдеу бұйымдарының түрлері	2	2	
11.	Безендіру	2	2	
12.	Безендіру және олардың түрлерін әр түрлі тәсілде қолдану.	2	2	
13.	Көркемдеп ағаш зондеудің механикалық амалдары.	2	2	
14.	Сүйек пен безендіру	2	2	
15.	Металмен безендіру	2	2	

16.	Терімен безендіру	2	2	
17.	Әр түрлі ағаштардың байланысы	2	2	
18.	Таңбалау	2	2	
19.	Таңбалаудың түрлері	2	2	
20.	Мозайка	2	2	
21.	Мөлдір және мөлдір емес ағаш бұйымдарын әрлейтін бояғыш заттар	2	2	
	Барлығы:	42	42	
	Жалпы	72	72	

**«Білім беру ұйымының анықтайтын пәндері (Зергерлік өнер)»
пәнінің мазмұны мен тақырыптық жоспары.**

1. тақырып: Кіріспе.

Зергерлік өнер теориялық сабақтарында оқушыларға тереңдетілген, кеңейтілген және білімдерін бекітуге үйрету Қолданбалы өнер Шеберлері мен суретшілері металды көркемдеп жұмыс істеу саласында, тек қана металғана емес соған қатысы бар материалдармен техниканы пайдалану қажет Мысалыға: ыстық, эмаль , черень қымбат және түрлі түсті тастар мен оны алмастыратын заттан және т.б Суретші – шебер өз өкімдерін жасауда кең көлемде техникалық білімі болуы керек.

Ол қолмен металды көркемдеп өңдеудің әр түрлі тәсілдері мен әдістерін білуге тиіс- ежелгі және қазіргі уақыттағы және соңғы үлгідегі этаптардың өркендеуін Сол технология немесе металды көркемдеп өңдеудің қазіргі уақыттағы алатын орыны Материалтану курсына оқу бағдарламасы «Металды өңдеуші суретші – шебер» дайындау оқу бағдарламасына сай жасалды.

2. тақырып: Метал және оның қасиеті.

Кез келген метал егер ол тегістелген немесе жылтыратылған болса біріңғай массаға айналады. Металды мұқият қыздырған кезде,сынған жерінен оның біркелкі масса емес екенін байқауға болады. Метал құймасын анықтап қараған кезде оның структурасы (құрылысы) көрініп тұрады.

3. тақырып: Металдардың құрылымы және қорытпалары.

Барлық металдар көптеген кристал түйіршіктерінен тұрады.Олар бір-бірімен тығыз орналасқан.

4. тақырып: Металдардың қасиеттері және қорытпалары.

Металдың қасиеттері мен қорытпалары келесі тақырыптарға бөлінеді.1).Физикалық , 2). Механикалық 3) технолог, 4) химиялық.

5. тақырып: Көркем бұйымдардың коррозиясы.

Коррозия сөзі латын Corrodere – бүліну және металдыңбүлінуі дегенді білдіреді. Коррозияекі түрге бөлінеді 1) Химиялық 2)Электрхимиялық.

6. тақырып: Коррозияның Көркем бұйымдардың қорғаныш әдістері.

Металдан жасалған коркем өнер бұйымдарын коррозиядан қорғау үшін келесі амалдар қолданылады: 1) дұрыс тиімді конструкциялау; 2) өндірістік

жағдайда тасымалдау және сақтау кезінде коррозияның болмауын түзетіп отыру: 3) технологиялық метод коррозиядан сақтау:

7. тақырып: Жасыту және металдардың нормалауы. Металды өз қалпына келтіру үшін кристалдың торлардың ауытқуын азайту, оған тұрақты бір қалыпты жағдай туғызу бүкіл бұйымға бір қалыпты керекті температураға дейін бұйымды қыздыру және жәймен салқындату.

8. тақырып: Металдарды шынықтыру.

Металды шынықтыру дегеніміз бұйымға жоғары қаттылықпен мықтылықты беру процесі.

9. тақырып: Химиялық өңдеу тәсілі.

Басқа бұйымдарға химиялық –термиескалық өңдеу қолданады. Химиялық –термиескалық өңдеу келесі түрлерге бөлінеді: цементтеу, азоттау

10. тақырып: Қара металл.

Кейбір түрлі-түсті металдар көркемөнер өнеркәсібінде шамалы орын алатын түрлері қоспа ретінде құймаларға қолданады. Олардың құрамында немесе олардың бетін жабу үшін құралжабдықтарды дайындау және т.б

11. тақырып: Темір.

Темір адамға біздің тарихымызға дейін белгілі болған. Кейбір халықтар темірдің барын тапты. Қоланың барын білместен тастан жасалған жұмыс құралдары темір құралдарға алмастырылды.

12. тақырып: Шойын.

Кен байлықтарынан темір алу үшін шикі өнім алу эканомикалық тұжырымдамаларға сәйкес қазіргі уақытта қолданылмайды. Қазіргі уақытта кен байлықтарынан алдымен шойын құйылады қалған бөлігі түрлі тәсілдермен болат өңделеді. кен байлықтарынан алынған шойынды дом на пешінде өңдейді. Дом на пешінде шойынның келесі түрлері өңделеді 1) Құймалы немесе Сұр, 2) Шектеулі немесе ақ, 3) Арнаулы шойын немесе феро құйма.

13. тақырып: Болат.

Болад- шектеулі жағдайдағы шойынды қайта еріту жолымен алынады.

14. тақырып: Түрлі түсті металдар.

Түрлі түсті металдар: Мыс, латун , Қола , Магний , Никель , алюминий , цинк , қорғасын , олово.

15. тақырып: Мыс және оның қорытпалары.

Мыс – жұмсақ және созылғыш метал, ол қысыммен және соққымен оңай өңделеді. Мыс құрғақ ауада тот баспайды Мыстың сапасына мына қорытпалар қатысады. Кисларод, ауа , қорғасын, темір, қалайы, күкірт, олова, цинк. Таза жұмысқа тегістеуге және жылтыратуға мыс жақсы қолданылады, тек қана жұмсақтығына байланысты тетіктері өз жылтырын тез жоғалтады.

16. тақырып: Алюмини және оның магнии.

Алюминий – табиғатта ең көп тараған метал ол жербетінің 7,45% құрайды алюминий ақ күміс метал ол жұмсақ ппстикалы, суық жағдайда жақсы созылады. Магний ол түр түтсіне байланысты алюминийге ұқсас метал магний

өндірісте орын алатын өте жеңіл метал магни таза күйінде және сурет үшін түрлі түсті эффект алуға қолданылады.

17. тақырып: Никель және оның қорытпалары.

Қалайы (Никель) – ақ күміс түстес тым қатты жылтыр және ауада түсін жоғалтпайтын метал никель химиялық тұрақтылық және ппстикалық қасиеттерге ие таза Қалайының (Никель) мынадай түрлері болады: Н- 1, Н-2, Н-3, Н-4.

Көркемдеу өнер кәсібінде қалайы көркемдеу каррозияға қарсы қолданады және әртүрлі құймалар дайындауға, күміспен орын ауыстыратын ыдыстарға галантериялық, зергерлік өндіріске және тиын жасау ісінде пайдаланылады.

18. тақырып: Қымбат металдар және тастар.

Қымбат тастарға күміс,алтын,платина жатады сондайақ оларға платиналық топтың қалған металдарын жатқызуға болады олар: Палади,рутений, родий, осмий и иридий.

19. тақырып: Күміс.

Күміс қымбат ақ түсті метал күміс ауада қарапайым температурада не қыздырғанда тот баъспайды Күміс көркем өнер жұмыстарын жасауда кеңінен қолдаынылады.

20. тақырып: Платина және оның серіктері.

Платина – жылтыр және иілгіш метал ол табиғатта өз жағдайында кездеседі бірақ иридия, палладия, осмия, рутения және родия қорытпаларындада болады. Ауада, тіпті қатты қыздырғанда да платина өзгермейді.

21. тақырып: Қымбат тастар және олардың қасиеттері.

Қымбаттастар деп айтылатын табиғи минерал немесе қолдан өсірілген кристалдар ашық және түрлі түсті боиаулардан тұратын түссіз,жылтырақ қаттылығы жоғары химиялық тұрақтылығы және басқада қасиеттері. Қазіргі уақытта қымбаттастар бағаланады: 1) Әдемілігімен; 2) тұрақтылығымен; 3) кездесоқтығымен.

22. тақырып: Қымбат сурет тастар.

Алмаз – қымбат тастардың ішіндегі ең бағалысы әсем алмаздың жоғары оптикалық қасиеті бар, және одан брильянт өңделеді. Әсіресе оның мөлдірі, ашық тастары жоғары бағаланады. Жасыл ,сары ,қызыл , және көк пен қара тастары жиі кездеседі

23. тақырып: Жасанды тастар.

Жасанды тастар алу үшін алюминий тотығына келесі қорытпалар қосылады: темір тотығы, титан тотығы, храм тотығы, ванадия тотығы.

24. тақырып: Металдарды көркемдеп өңдеу түрлері.

Металдарды көркемдеп өңдеудің әртүрлі механикалық және қолмен жасау тәсілдері бар кәзіргі заманға сай декаративті,колданбалы өнер суретшісі өзінің көркемөнердегі ойларын өзіне ұнаған технологияны тандай отырып, эканомикалық эффектіден басқа әр түрлі тәсілдердің ерекшеліктерін ескере отырып , нәрсенің (заттың) формасына және этикалық жағына мән беруі қажет.

Бағалау критерийлері бойынша негізінен көрме – байқау барысында:

«5»- өте жақсы,
«4»- жақсы,
«3»-қанағаттанарлық,
«2»- қанағаттанарлықсыз деп қойылады.

Әдебиеттер тізімі және оқыту құралдары.

Негізгі әдебиеттер:

1. А.М.Кузнецов И.М Лейзеров. Анатомические рисунки русских художников. искусство .2003
2. Королева В.А. Материалы и техника ковки общ. ред. –М.2004
3. Шедевры мирового искусства. Энциклопедия -Россия. 2007
4. Павлов Г.М. Павлова В.Н. Пластическая анатомия.М.:2001
5. Рабинович М.Ц. Рисование на основе пластической анатомии. искусство .2004